

CONCURSUL NAȚIONAL AL LICEELOR CU PREDARE ÎN LIMBA MAGHIARĂ -
2012
MAGYAR TANNYELVŰ ISKOLÁK VI. ORSZÁGOS VETÉLKEDŐJE – 2012
Concursul de geografie „Teleki Sámuel”
Teleki Sámuel földrajzverseny
Természetföldrajz – IX. osztály
2012 május 5

Feladatlap

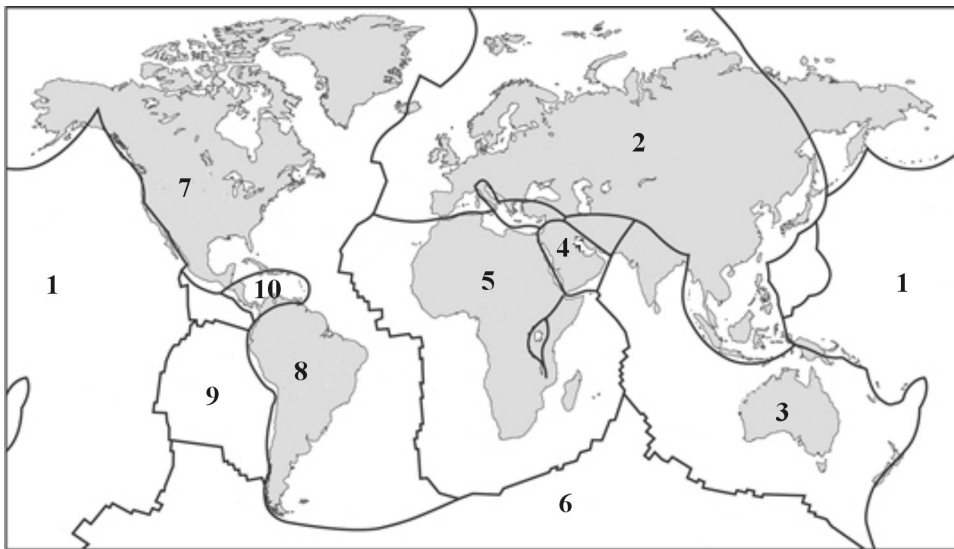
Feladatlap száma	
Elért pontszám	

	NÉV	ALÁÍRÁS
1. JAVÍTÓTANÁR		
2. JAVÍTÓTANÁR		
ZSÚRIELNÖK		

Utasítás

- *Az adatlapot nyomtatott nagybetűkkel töltsd ki!*
- *A feladatok megoldásához számológép nem használható!
Atlaszt, könyvet a versenyre bevinni tilos!*
- *A feladatok megoldásához tollat/golyóstollat kell használni!*
- *A feladatlapon javítani, átírni, radírozni, stb. nem szabad! Az elrontott részt tedd zárójelbe!*
- *A feladatok megoldására 3 óra áll rendelkezésedre! Az elérhető maximális pontszám 120.*

1. Tanulmányozd a térképvázlatot, és oldd meg a feladatokat!

a) Nevezd meg a számokkal jelölt kőzetlemezeket!

1.	2.
3.	4.
5.	6.
7.	8.
9.	10.

10 pont	
---------	--

10

b) Milyen mozgást végez egymáshoz képest az 8-as és 9-es számmal jelölt lemez?

.....

1 pont	
--------	--

c) Nevezd meg azt a két, szárazföldi illetve óceáni domborzati formát, amely a fent megállapított mozgás következtében kialakul!

.....

2 pont	
--------	--

d) Nevezd meg két kísérő jelenséget!

.....

2 pont	
--------	--

e) Milyen mozgást végez egymáshoz képest az 2-es és 7-es számmal jelölt lemez?

.....

1 pont	
--------	--

f) Milyen nagyszerkezeti forma keletkezik ezen mozgás eredményeképpen?

.....

1 pont	
--------	--

g) Milyen közet alakul ki ilyen esetben?

.....

1 pont	
--------	--

18 pont	
---------	--

2. Tanulmányozd a szöveget, és oldd meg a feladatot!

Gergő és Botond elhatározzák, hogy segítenek nagyszüleiknek és felássák a víkendházhoz tartozó kertet. Könnyűnek találták a feladatot, mert a téglalap alakú telket a földhivatali térképen úgy ábrázolták, hogy az egyik oldala 2 cm, a másik pedig 3 cm. A térkép méretaránya 1:1000.

a) Hány m² a nagyiék telke a valóságban?

A számítást itt végezd!

A telek mérete:

2 pont	
--------	--

b) Hány m² a felásandó terület, ha a telek 10%-a beépített?

A számítást itt végezd!

A felásandó terület mérete:

2 pont	
--------	--

c) Mekkora területet kell megmunkálniuk a fiúknak, ha Botond a kert 60%-át ássa fel?

Botond része:

Gergő része:

2 pont	
--------	--

d) Milyen méretarányú a fent említett térkép? Húzd alá a helyes választ!

nagy méretarányú

közepes méretarányú

kis méretarányú

1 pont	
--------	--

7 pont	
--------	--

3. a) Írd a képek alá az ábrázolt domborzattípus nevét!

.....

.....

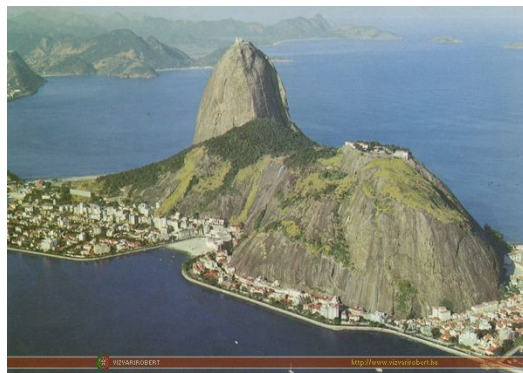

.....

.....

4 pont	
--------	--

b) Nevezd meg a képen látható kis felszínformákat!

.....

.....

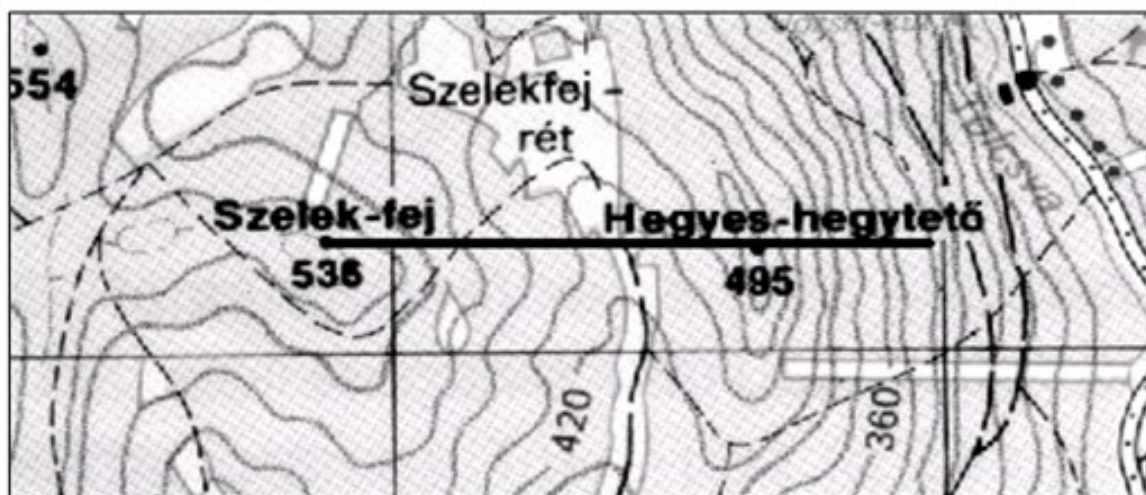
.....

.....

4 pont	
--------	--

8 pont	
--------	--

4. A térkép vázlat segítségével oldd meg az alábbi feladatokat!

540 m

1000 m

- a) Készíts keresztmetszetet (szelvényt) a felszínről a megadott vonal mentén! Használd a térkép alatt található vonalas beosztást!**

6 pont	
--------	--

- b) Számítsd ki a Szelek-fej relatív magasságát a Hegyes-hegytetőhöz viszonyítva!**

relatív magasság értéke:

1 pont	
--------	--

- c) A domborzatábrázolás mely típusát ismered fel a térképvázlaton?

.....

1 pont	
--------	--

d) Állapítsd meg, melyik meredekebb! Húzd alá a helyes választ!

a Szelek-fej nyugati lejtője

a Hegyes-hegytető keleti lejtője

1 pont

e) Hány méter a szintkülönbség két szomszédos szintvonal között?

1 pont

10 pont

5. Dolgozd fel a táblázatban szereplő meteorológiai adatokat! Állapítsd meg:

- az évi átlaghőmérsékletet
- az évi csapadékmennyiséget
- az évi hőmérsékleti amplitudót
- az éghajlaltípust, tudva azt, hogy az adatok ugyanazon égvöről származnak.

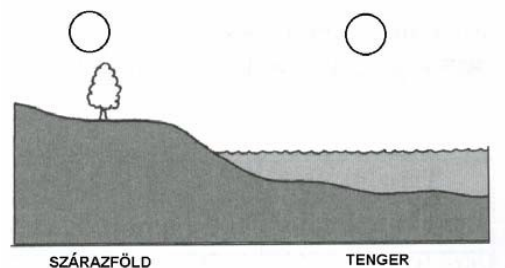
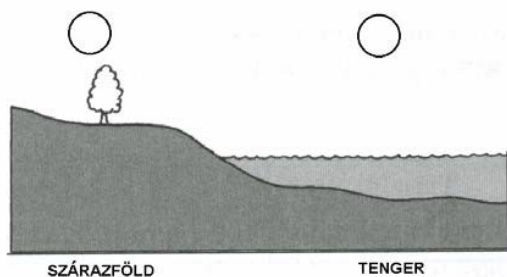
Hónap	Jan.	Feb.	Már.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szep.	Okt.	Nov.	Dec.
T°C	-2,8	-0,7	5,0	11,4	16,9	20,6	22,9	22,3	18,1	11,9	5,3	0,0
	-8,7	-7,5	-5,3	0,2	3,6	6,5	8,9	9,7	6,8	2,2	-2,5	-5,5
Csap.(mm)	38,5	31,5	36,2	44,3	64,0	91,9	57,7	51,9	36,3	42,4	45,6	39,7
	108,2	170,9	145,0	97,7	93,0	173,0	145,7	106,8	54,6	88,9	69,4	92,8

16 pont

6. Figyeld meg az ábrákat, és oldd meg a feladatokat!

NYÁR

TÉL

c. óceán-atmoszféra-szárazföld-óceán

d. szárazföld-óceán- atmoszféra

3. Hol mérték a tengervíz legnagyobb sótartalmát?

- a. a Guineai-öbölben
- b. Vörös-tengerben
- c. a Karib-tengerben
- d. a Holt-tengerben

4. Az alábbiak közül melyik tenger a legmelegebb?

- a. Kaszpi-tenger
- b. Fekete-tenger
- c. Balti-tenger
- d. Földközi-tenger

5. A tengervíz hőmérsékletét legkevésbé befolyásolja:

- a. a földrajzi fekvés
- b. a tengerbe ömlő édesvíz mennyisége
- c. a mélység
- d. az évszakok váltakozása

6. Az alábbi tengeráramlások közül melyik nem meleg áramlás?

- a. Kaliforniai-áramlás
- b. Brazíliai-áramlás
- c. Golf-áramlás
- d. Mozambik-áramlás

7. Mit tesz a lősz a tengervízzel?

- a. sárgásra színezi
- b. megnöveli hőmérsékletét
- c. áramlásokat idéz elő
- d. vörösre színezi

8. Milyen eredetű a Como- és a Genfi-tó?

- a. glaciális és vulkanikus
- b. tektonikus és glaciális
- c. vulkanikus és glaciális
- d. mindkettő glaciális

9. Melyik állítás hamis?

- a. A Hold, Nap és Föld együttállásakor maximális árapály tapasztalható.
- b. A tengeráramlások előidézhetik a parti zátonyok kialakulását.
- c. Az Északi-tengerbe ömlő folyók deltatorkolatot képeznek.
- d. Az Észak-atlanti-áramlás eléri Európát.

10. Mivel kapcsolatos a pororoca elnevezés?

- a. hullámmázzal
- b. vízhozammal
- c. árapállyal
- d. tavakkal

10 pont	
---------	--

8. Válaszolj a kérdésekre az olvasmány alapján!

.... A Nap reggel 6 órakor kelt fel. A folyó felett ködfoszlányok úszkáltak, de amint a Nap sugarai áttűztek a partot szegélyező fák mögül, a köd percek alatt feloszlott. A ragyogó napsütésben a hőmérséklet gyorsan emelkedett. Felszáradt a harmat, gőzölgött az erdő, lehelte a párát. 9 óra tájban jelentek meg az égen az első felhőpamacsok, amelyek szemlátomást növekedtek. 10-11 óra körül a karfiolszerű felhők már gyakran eltakarták a Napot. 11 óra után már egész felhőtornyok alakultak ki. 12 órakor az egyik fölénk húzódó felhőtornyból sűrű, nagy cseppekben hullani kezdett az eső. Nem kísérte villámlás, mennydörgés, a felhők állni látszottak, szél sem fűjt csak az esőcseppek tompa zúgása hallatszott. Egy-két órán át ömlött az áldás. Miután elcsitult a zápor, a levegőt sűrű pára töltötte meg. A hőség két-három fokkal mérséklődött ugyan, de a közérzetünk ezt alig érezte, mert a légneveltség továbbra is száz százalékos volt. A levelekről csöpögött a víz, a földön hatalmas tócsák nyújtóztak. 4-5 óra tájban a sűrű párából előbújt a Nap

sápadt korongja, de nem volt annyi ereje, hogy felszikkaszthassa a nedvességet. 6 órakor a napkorong elbújt a látóhatár mögött, és beállt a sötétség. Éjszaka a hőmérséklet alig csökkent, a fülledtség nem változott. 6-kor megvirradt, és azután kezdődött minden előről, a napi menetrend szerint... Balázs Dénes nyomán

a) Mely övre és éghajlatra ismersz az idézet alapján?

Öv:.....

Éghajlat:.....

2 pont	
--------	--

b) Mely kontinensre nem vonatkozhat a leírás? Húzd alá!

Dél-Amerika

Ausztrália

Afrika

Ázsia

1 pont	
--------	--

c) Mely folyó mentén járhatott az utazó? Húzd alá!

Mississippi

Sárga-folyó

Kongó

Darling

1 pont	
--------	--

d) Állapítsd meg a kijelentések igaz vagy hamis voltát!

A csapadék a rétegfelhők csoportjába tartozó felhőből hullott.

.....

A csapadék a gyorsan felmelegedő és felszálló levegő lehűlésével keletkezett.

.....

Az ilyen éghajlatú tájakon a bőséges csapadék és a dús növényzet miatt tápanyagban gazdag talaj alakult ki.

.....

A napi hőingadozás mindössze néhány fokok.

.....

A levegő relatív páratartalma állandóan magas.

.....

Az ilyen éghajlatú tájakon a mállás a fő felszínformáló folyamat.

.....

A folyók vízjárása a bőséges csapadék miatt rendkívül ingadozó.

.....

Az ilyen tájak sűrűn lakottak.

.....

8 pont	
--------	--

e) Milyen hosszúak a napszakok, ha az utazó 90°-os szögben látta delelni a Napot?

nappal hossza:

éjszaka hossza:

2 pont	
--------	--

14 pont	
---------	--

9. Tanulmányozd az alábbi térképet, és oldd meg a feladatokat!

a. Azonosítsd a térképen jelölt földrajzi elemeket!

• tengerek és öblök:

A.

B.

C.

D.

E.

• tavak:

F.

G.

H.

I.

J.

K.

• folyóvizek:

L.

M.

N.

O.

P.

R.

• tengerszorosok:

S.

T.

• félszigetek, szigetek:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

• alföldek:

7.

8.

• hegységek:

9.

10.

11.

12.

• vulkánok:

13.

14.

15.

• medencék, fennsíkok:

16.

17.

18.

19.

• csatorna:

20.

20 pont	
---------	--

b. Egészítsd ki az alábbi kijelentéseket!

• A K betűvel jelölt tó típusa eredete szerint

• A 17-es számmal jelölt terület éghajlata

• A J betűvel jelölt tó felfedezője

• Afrika legszárazabb sivataga a(z)

• A Kibo a(z)- as/-es számmal jelölt hegység legmagasabb csúcsa.

- A 16-os számmal jelölt terület jellegzetes növénytársulása a(z)
- Az R betűvel jelölt folyó torkolattípusa:
- A(z) tektonikus tavak mentén húzódó, alacsony fekvésű terület.
- A kőszivatagok arab eredetű neve
- Az Atlasz vidékén található sós tavak gyűjtőneve

10 pont	
---------	--

30 pont	
---------	--

